

**Zakon o socialnem varstvu /ZSV/
(pristojnosti in naloge občine z uvodnimi pojasnili)**

K a z a l o:

1	Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/	1
1.1	Pravna podlaga.....	1
1.2	Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	2
1.2.1	Akti občinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	2
1.3	Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	2
1.3.1	Akti župana po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	2
1.4	Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	2
1.4.1	Akti občinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/.....	3
2	Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine.....	3
2.1	Pomoč družini na domu.....	3
2.1.1	Koncesija za opravljanje storitev javne službe.....	3
2.1.1.1	Koncesijska pogodba.....	3
2.1.1.2	Register o podeljenih koncesijah.....	4
2.1.1.3	Prenos koncesije.....	4
2.1.1.4	Odvzem koncesije.....	4
2.1.2	Javni socialni varstveni zavod.....	4
2.1.2.1	Organi zavoda.....	5
2.2	Financiranje socialnovarstvene dejavnosti.....	5
2.2.1	Plačilo storitev.....	5
2.2.1.1	Cene storitev.....	6
	Ključne besede.....	6
	Uporabljene kratice.....	6
	Viri.....	6

1 Pregled pristojnosti in nalog občine po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

1.1 Pravna podlaga

tč.	predpisi, ki so podlaga za sprejem predpisa	določba	pojasnilo
1	Ustava Republike Slovenije Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a		
tč.	predpis	določba	pojasnilo
1.1	Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ Uradni list RS, št. 3/07-UPB2, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 196/21 – ZDOsk, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1		1
tč.	podrejeni predpisi	določba	pojasnilo
1.1.1	Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 8/07, 51/08, 5/09, 6/12		25

1.2 Pristojnosti in naloge občinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Sprejme odlok o opravljanju javne službe na področju socialnega varstva.	43. člen	8
2	Sprejme koncesijski akt za javno službo pomoči družini na domu.	45. člen	9
3	Imenuje predstavnike lokalne skupnosti v svet centra za socialno delo.	55. člen	18
4	Imenuje predstavnike lokalne skupnosti v svet doma za starejše.	55. člen	18
5	Daje soglasje k imenovanju direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda .	56. člen	19
6	V proračunu zagotovi sredstva za financiranje socialnovarstvenih dejavnosti.	97. člen 99. člen	20, 21
7	Določi dodatne oprostitve pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle.	100. a člen	22
8	Da soglasje k cenam storitev, ki jih določi svet zavoda.	101. člen	25

1.2.1 Akti občinskega sveta po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti občinskega sveta	določba	pojasnilo
1	Odlok o načinu opravljanja javne službe pomoči družini na domu.	43. člen	1
2	Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje javne službe pomoči družini na domu (koncesijski akt).	45. člen	2
3	Sklep o imenovanju predstavnika občine v svet centra za socialno delo.	55. člen	10
4	Sklep o imenovanju predstavnikov občine v svet doma za starejše.	55. člen	10
5	Sklep o mnenju k imenovanju direktorja javnega socialnovarstvenega.	56. člen	11
6	Sklep o mnenju k razrešitvi direktorja javnega socialnovarstvenega zavoda.	56. člen	11
7	Sklep o soglasju k cenam storitev pomoči družini na domu.	101. člen	17

1.3 Pristojnosti in naloge župana po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge župana	določba	pojasnilo
1	Sklene pogodbo o koncesiji z izbranim koncesionarjem.	45. člen 47. e člen	2, 4
2	Pristojnemu Centru za socialno delo poda zahtevo za prepoved odtujitve ali obremenitve nepremičnine, katere lastniku občina: <ul style="list-style-type: none"> • plačuje storitve institucionalnega varstva oz. • financira pomoč družini na domu. 	100. b člen 100. c člen	15, 16

1.3.1 Akti župana po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti župana	določba	pojasnilo
1	Pogodba o koncesiji.	45. člen	4

1.4 Pristojnosti in naloge občinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	pristojnosti in naloge občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Imenuje tričlansko komisijo za podelitev koncesije.	47. člen	4
2	Z odločbo podeli koncesijo za opravljanje javne službe.	47. c člen	5
3	Z odločbo odvzame koncesijo za opravljanje javne službe.	47. l člen	7, 8
4	Razveljavi odločbo o podelitvi koncesije z izdajo odločbe o prenosu koncesije.	47. i člen	6
5	Vodi register o podeljenih koncesijah.	47. f člen	5
6	Odloči o oprostitvi pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri	100. a člen	14

plačilu storitev v zavodih za odrasle, kadar občinski svet določi dodatne oprostitve.

1.4.1 Akti občinske uprave po Zakonu o socialnem varstvu /ZSV/

tč.	akti občinske uprave	določba	pojasnilo
1	Odločba o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe pomoči družini na domu.	47. c člen	5
2	Odločba o odvzemu koncesije za opravljanje javne službe pomoči družini na domu.	47. l člen	9, 10
3	Odločba o prenosu koncesije za opravljanje javne službe pomoči družini na domu.	47. i člen	8
4	Odločba o oprostitvi pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle, kadar občinski svet določi dodatne oprostitve.	100. a člen	16

2 Uvodna pojasnila k pristojnostim in nalogam občine

1 **Zakon o socialnem varstvu /ZSV/** določa, da socialnovarstvena dejavnost obsega preprečevanje in reševanje socialne problematike posameznikov, družin in skupin prebivalstva (1. člen ZSV).

2.1 Pomoč družini na domu

2 ZSV določa, da občina zagotavlja mrežo javne službe za pomoč družini na domu (43. člen ZSV) .

2.1.1 Koncesija za opravljanje storitev javne službe

3 ZSV določa, da koncesijo za opravljanje javne službe za pomoč družini na domu podeli na podlagi mnenja socialne zbornice občinski organ, pristojen za socialno varstvo. Koncesija se podeli za določen čas, pri čemer se upošteva višina sredstev, ki jih je koncesionar prispeval za zagotovitev izvajanja storitve, za katero se podeljuje koncesija. Trajanje koncesije se lahko podaljša največ še za čas, za katerega je bila sklenjena koncesijska pogodba, in sicer pod pogoji, določenimi v predpisu, ki ga sprejme minister in v koncesijski pogodbi. Koncesija se podeli na javnem razpisu. (44. člen) Vsebinsko javnega razpisa določa ZSV (46. člen ZSV). Ob navedenem naj opomnimo, da sprejme občinski svet koncesijski akt, s katerim določi vrsto in obseg storitev, za katere se objavi javni razpis za podelitev koncesije. V koncesijskem aktu mora biti določeno za posamezno vrsto storitev, ki je predmet koncesije: • krajevno območje izvajanja storitev in • številko ali obseg koncesij, ki se bo na posameznem javnem razpisu podelila za določeno krajevno območje izvajanja posameznih storitev (45. člen ZSV).

4 Za pregled in presojo prispelih ponudb imenuje organ, pristojen za podelitev koncesije, najmanj tričlansko strokovno komisijo. Vsaj en član komisije za koncesije mora biti zaposlen pri navedenem organu (47. člen ZSV).

5 Kot določa ZSV organ, pristojen za podelitev koncesije (občinska uprava), o vseh ponudbah za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev izda eno odločbo, s katero podeli koncesijo najugodnejšemu ponudniku ali ponudnikom in določi čas trajanja koncesije v skladu z razpisom in zavrne neuspešne ponudbe. V postopku izdaje odločbe imajo položaj stranke le tisti ponudniki, ki so predložili ponudbo za določeno krajevno območje izvajanja posamezne vrste storitev. V odločbi se določi rok po vročitvi dokončne odločbe, v katerem mora izbrani ponudnik skleniti koncesijsko pogodbo. Če je v predpisu ministra, da lahko določene pogoje za začetek opravljanja storitev koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, se v odločbi določi rok, v katerem mora koncesionar izpolniti te pogoje in način, kako jih mora izpolniti. Organ, ki je izdal odločbo, lahko navedeni rok iz upravičenih razlogov podaljša (47. c člen ZSV).

2.1.1.1 Koncesijska pogodba

6 S pogodbo o koncesiji koncedent in koncesionar uredita medsebojno koncesijsko razmerje in razmerje do uporabnikov, zlasti pa: • vrsto in obseg storitve, ki je predmet koncesije, • začetek izvajanja koncesije, • čas, za katerega se sklene koncesijska pogodba, • ceno oziroma način vrednotenja storitev, • sredstva, ki jih koncesionarju za opravljanje storitev, ki so predmet koncesije, zagotavlja koncedent, in način financiranja, • dolžnost in način poročanja koncesionarja koncedentu,

• obveznosti koncesionarja do uporabnikov, • pogodbene sankcije zaradi neizvajanja ali nepravilnega izvajanja koncesije, • način finančnega, strokovnega in upravnega nadzora s strani koncedenta, • način spreminjanja koncesijske pogodbe oziroma koncesijskega razmerja, • prenehanje koncesijske pogodbe in njeno morebitno podaljšanje, • obveznosti koncesionarja ob predčasnem prenehanju pogodbe, • druge določbe, ki so pomembne za določitev in izvajanje storitve, ki je predmet koncesije. ZSV še določa, da je koncesijska pogodba, ki ni sklenjena v pisni obliki, nična, enako pa velja tudi za njene dopolnitve in spremembe (47. e člen ZSV) .

2.1.1.2 Register o podeljenih koncesijah

7 ZSV določa, da koncedent (občinska uprava) vodi register o podeljenih koncesijah, ki obsega: **1.** zaporedno številko izdane odločbe o podelitvi koncesije, **2.** ime in sedež koncesionarja, ime odgovorne osebe in pravni status koncesionarja, **3.** krajevno območje, obseg in vrsto socialnih storitev, za katere je bila podeljena koncesija, **4.** datum začetka izvajanja koncesije, **5.** rok trajanja koncesije. Podatki, vpisani v register, razen osebnih podatkov, so javni (47. f člen ZSV).

2.1.1.3 Prenos koncesije

8 Koncedent lahko na koncesionarjev predlog ali v sporazumu z njim prenese koncesijo na drugo osebo, ki ima koncesijo za izvajanje javne službe, ki je predmet koncesije, in če je iz okoliščin mogoče sklepati, da bo prevzemnik koncesije izvajal javno službo skladno s predpisi in koncesijsko pogodbo, učinkovito in v skladu z interesi uporabnikov. Koncedent prenese koncesijo s tem, da novemu koncesionarju izda odločbo o podelitvi koncesije in razveljavi prejšnjo odločbo. Zoper odločbo ni pritožbe, možen pa je upravni spor. Koncesija se prenese pod enakimi pogoji, kot je bila podeljena prvotnemu koncesionarju in za preostali čas trajanja koncesije. Novi koncesionar pa sklene po vročitvi dokončne odločbe novo koncesijsko pogodbo s koncedentom (47. i člen ZSV).

2.1.1.4 Odvzem koncesije

9 ZSV določa, da organ, pristojen za podelitev koncesije, z odločbo odvzame koncesijo: • če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne podpiše koncesijske pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom; • če koncesionar v roku, določenem v odločbi o podelitvi koncesije, ne izpolni določenih pogojev za začetek opravljanja storitev, za katere je v odločbi o podelitvi koncesije določeno, da jih koncesionar izpolni po podelitvi koncesije in sklenitvi pogodbe, pa koncedent tega roka ne podaljša v skladu z zakonom; • če koncesionar ne opravlja javne službe v skladu s predpisi ter odločbo o koncesiji; • če koncesionar ne ravna v skladu z odločbami, izdanimi v okviru nadzora nad izvajanjem koncesije; • če zaradi slabega finančnega stanja koncesionarja, visoke stopnje njegove zadolženosti, poslovanja z izgubo v daljšem obdobju, precejšnjega odstopanja finančnega stanja koncesionarja od projekcije finančnega poslovanja, ki jo je predložil v svoji ponudbi, ali iz drugih finančnih razlogov mogoče utemeljeno sklepati, da ne bo mogel ustrezno izvrševati dejavnosti, ki je predmet koncesije; • če je zaradi zmanjšanja potreb po opravljanju storitev, ki so predmet koncesije, potrebno na določenem krajevnem območju zmanjšati obseg izvajanja javne službe, ki je predmet koncesije, pa se koncesionar in koncedent ne sporazumeta o ustrezni spremembi koncesijske pogodbe ali njeni sporazumni razvezi.

10 Pristojni organ koncedenta mora pisno opozoriti koncesionarja na razlog za odvzem koncesije, mu določi primeren rok za odpravo kršitev, slabega finančnega stanja ali za sporazumno spremembo oziroma razvezo pogodbe, in ga opozori, da bo v nasprotnem primeru uvedel postopek odvzema koncesije. Če v določenem roku koncesionar ne odpravi kršitev, slabega finančnega stanja ali v njem ne pride do sporazumne spremembe oziroma razveze pogodbe, pristojni organ koncedenta po uradni dolžnosti izda odločbo, s katero odvzame koncesijo. Zoper navedeno odločbo o odvzemu koncesije ni pritožbe, možen pa je upravni spor (47.l člen ZSV).

2.1.2 Javni socialni varstveni zavod

11 ZSV določa, da Center za socialno delo opravlja naloge, ki so centrom za socialno delo z zakonom poverjene kot javna pooblastila ter naloge, ki jih centrom za socialno delo nalagajo drugi predpisi. Navedeni Center za socialno delo lahko za občino opravlja tudi storitve pomoči družini na domu (49. člen ZSV).

2.1.2.1 Organi zavoda

- 12** ZSV določa, da socialnovarstveni zavod upravlja svet zavoda, ki ga poleg predstavnikov ustanovitelja in delavcev sestavljajo še: • predstavniki lokalne skupnosti v centru za socialno delo; • predstavniki lokalne skupnosti in predstavniki oskrbovancev v domu za starejše. Podrobnejšo sestavo in številčno razmerje predstavnikov v svetu zavoda določi ustanovitelj z aktom o ustanovitvi. Z aktom o ustanovitvi se določi tudi način imenovanja oziroma izvolitve članov sveta (55. člen ZSV).
- 13** Strokovno delo in poslovanje socialnovarstvenega zavoda organizira in vodi direktor. Če je ustanoviteljica javnega socialnovarstvenega zavoda Republike Slovenije, imenuje in razreši direktorja svet zavoda s soglasjem ministra, pristojnega za socialno varstvo, po predhodnem mnenju pristojnega organa lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež. Če pristojni organ lokalne skupnosti, v kateri ima zavod sedež, ne da mnenja v 60 dneh od dneva, ko je bil zanj zaprosen, lahko svet zavoda nadaljuje postopek imenovanja in razrešitve direktorja brez mnenja (56. člen ZSV).

2.2 Financiranje socialnovarstvene dejavnosti

- 14** Socialnovarstvena dejavnost se financira iz proračuna republike in občine. Sredstva za financiranje socialnovarstvene dejavnosti se zagotavljajo tudi s plačili storitev, s prispevki dobrotelčnih organizacij in organizacij za samopomoč ter invalidskih organizacij, s prispevki donatorjev in iz drugih virov. (97. člen ZSV) Iz proračuna občine se financirajo: • pravice družinskega pomočnika; • pomoč družini na domu, najmanj v višini 50% subvencije k ceni storitve in v višini, za katero je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • pomoč pri uporabi stanovanja (najemnina); • stroški storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila; • razvojni in dopolnilni programi, pomembni za občino in sodelovanje z nevladnimi organizacijami.
- 15** Sredstva za financiranje pravic in prispevkov oziroma storitev in pomoči se financirajo iz proračuna občine, na območju katere ima upravičenec storitev in pomoči prijavljeno stalno prebivališče. Ne glede na navedeno se stroški storitve v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila v primeru prijave stalnega prebivališča na naslovu socialnovarstvenega zavoda, financirajo iz proračuna občine, v kateri je imel upravičenec prijavljeno stalno prebivališče pred prijavo stalnega prebivališča na naslovu zavoda (99. člen ZSV).

2.2.1 Plačilo storitev

- 16** Upravičenci in drugi zavezanci so dolžni plačati vse po tem zakonu opravljene storitve, razen storitev socialne preventive, prve socialne pomoči in institucionalnega varstva v socialnovarstvenih zavodih za usposabljanje, ki so za vse upravičence brezplačne. Vlada Republike Slovenije pa predpiše merila, po katerih se za upravičence in druge zavezance delno ali v celoti določajo oprostitev pri plačilu storitev (100. člen ZSV). Ne glede na navedeno pa lahko občina določi dodatne oprostitev pri plačilu stroškov za pomoč na domu in pri plačilu storitev v zavodih za odrasle. O navedenih oprostitvah pa odloča pristojni občinski organ (občinska uprava) (100. a člen ZSV).
- 17** Če je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve institucionalnega varstva, lastnik nepremičnine, se mu z odločbo o oprostitvi plačila prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira institucionalno varstvo. O prepovedi odtujitve in obremenitve nepremičnine v korist občine pristojni center za socialno delo odloči v izreku odločbe o oprostitvi plačila storitve institucionalnega varstva. Prepoved odtujitve in obremenitve se zaznamuje v zemljiški knjigi na podlagi dokončne navedene odločbe. Za zaznambo prepovedi odtujitve in obremenitve se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja zemljiško knjigo, o zaznambi prepovedi odtujitve in obremenitve (100. b člen ZSV).
- 18** Če pa je uporabnik storitve, ki uveljavlja oprostitev plačila storitve pomoč družini na domu, lastnik nepremičnine, se mu na naveden način lahko prepove odtujiti in obremeniti nepremičnino, katere lastnik je, v korist občine, ki zanj financira pomoč družini na domu, le v primeru izrecne zahteve občine, in če gre za nepremičnino, na kateri uporabnik storitve nima prijavljenega stalnega prebivališča. Občina mora navedeno zahtevo podati v roku 20 dni od prejema obvestila centra za socialno delo o tem, da vodi postopek, v katerem odloča o oprostitvi plačila storitve pomoč družini na domu (100. c člen ZSV).

2.2.1.1 Cene storitev

19 V skladu z ZSV je metodologijo za oblikovanje cen storitev predpisal minister, pristojen za socialno varstvo s **Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev**. V skladu z navedeno metodologijo določi ceno storitve organ upravljanja pravne osebe oziroma sama fizična oseba. K cenam storitve daje soglasje ministrstvo, pristojno za socialno varstvo, razen k cenam storitve pomoči družini na domu, h katerim daje soglasje pristojni občinski organ (101. člen ZSV).

Ključne besede

Lokalna samouprava, občina, občinski svet, župan, občinska uprava, pristojnosti, socialno varstvo, javna služba.

Uporabljene kratice

ZSV - Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ (Uradni list RS, št. 3/07-UPB2, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1).

Viri

Ustava in zakoni

Ustava Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

Zakon o socialnem varstvu /ZSV/ (Uradni list RS, št. 3/07-UPB2, 61/10-ZSVarPre, 62/10-ZUPJS, 57/12, 39/16, 52/16 – ZPPreb, 15/17 – DZ, 29/17, 54/17, 21/18 – ZNOrg, 31/18 – ZOA-A, 28/19, 189/20 – ZFRO, 82/23, 84/23 – ZDOsk-1).

Podzakonski akti

Pravilnik o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 8/07, 51/08, 5/09, 6/12).